

Rozporządzenie jako jedno ze źródeł powszechnie obowiązującego prawa w kodeksie karnym wykonawczym z uwzględnieniem przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

STEFAN LELENTAL

ORCID: 0000-0001-5608-9698

Emerytowany profesor
Uniwersytet Łódzki

Abstrakt

Niniejsze opracowanie to analiza aktów wykonawczych do kodeksu karnego wykonawczego, zwłaszcza w kontekście zasad konstytucyjnych. Artykuł jest syntetycznym zestawieniem rozporządzeń oraz analizą przepisów kodeksu karnego wykonawczego formułujących, nie zawsze precyzyjnie i zgodnie z Konstytucją, delegacje do ich wydawania.

Słowa kluczowe: kodeks karny wykonawczy, akty wykonawcze, zasady konstytucyjne

Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. Nr 78, poz. 483), (zm. Dz.U. z 2001 r. Nr 28, poz. 319; z 2006 r. Nr 200, poz. 1471; z 2009 r. Nr 114, poz. 946) wprowadza zamknięty katalog źródeł prawa powszechnie obowiązującego, który ma charakter zamknięty na poziomie Konstytucji. Oznacza to, że prawo powszechnie obowiązujące może być stosowane

tylko w formach przewidzianych w Konstytucji i którym Konstytucja wyraźnie przyznaje kompetencję do wydawania aktów takiego prawa¹.

Zgodnie z przepisem art. 87 ust. 1, źródłami prawa powszechnie obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia. Rozporządzenia są to akty prawne wydawane na podstawie upoważnień ustawowych i służące wykonaniu postanowień ustawowych. Ponadto rozporządzenia podlegają kontroli co do zgodności z ustawami². Zgodnie z przepisami art. 92 ust. 1 i 2:

1. Rozporządzenia są wydawane przez organy wskazane w Konstytucji na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonania. Upoważnienie powinno określać organ właściwy do wydania rozporządzenia i zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści aktu.

2. Organ upoważniony do wydawania rozporządzenia nie może przekazać swoich kompetencji, o których mowa w ust.1, innemu organowi.

Wystarczy zapoznać się z wykazem rozporządzeń w kodeksie karnym wykonawczym, aby stwierdzić, że są one niezgodne z wymienionymi przepisami Konstytucji RP.

Bez obawy popełnienia błędu można stwierdzić, że liczba niezgodnych z Konstytucją rozporządzeń jest nieograniczona. Oto przykłady tekstów omawiających ten problem:

— A. Kwieciński, *Środki zabezpieczające po zmianach z 2015 roku*, Wrocław 2021, s. 300 — 8 rozporządzeń;

— J. Tekliński, *Podstawy zakończenia odroczenia wykonania kary pozbawienia wolności*, „Probacja” 2020, nr 2, s. 112 - 4 rozporządzenia;

— *Kodeks karny wykonawczy. Komentarz*, red. J. Lachowski, Warszawa 2021 — 27 rozporządzeń;

— S. Lelental, *Kodeks karny wykonawczy. Komentarz*, Warszawa 2020 — 36 rozporządzeń.

¹ Por. M. Wiącek, [w:] *Konstytucja RP*, t. 2, red. M. Safian, L. Bosek, Warszawa 2016, s. 87–243, w tym zwłaszcza s. 36 n. oraz cyt. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 grudnia 2011 roku, P1/11.

² *Ibidem*, s. 71

Tabela 1. Liczba rozporządzeń w kodeksie karnym wykonawczym z dnia 6 czerwca 1997 roku (Dz.U. z 5.08.1997 r. Nr 90, poz. 557)

LP.	Część ogólna
1	Art. 14 § 2. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z właściwymi ministrami określa, w drodze rozporządzenia, inne organy powołane do przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, jego zakresu oraz tryby przeprowadzenia.
2	Art. 36. Minister Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres i tryb nadzoru penitencjarnego.
3	Art. 39 § 2. Prezes Rady Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres i tryb uczestnictwa podmiotów, wymienionych w art. 38 § 1, w wykonywaniu kar, środków karnych, zabezpieczających i zapobiegawczych, a także społecznej kontroli, o której mowa w § 1.
4	Art. 40 § 4. Prezes Rady Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb powoływania oraz działania Rady Głównej i rad terenowych.
5	Art. 43 § 3. Minister Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb udzielania pomocy osobom pozbawionym wolności oraz zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz ich rodzinom, a także pokrzywdzonym przestępstwem i ich rodzinom, jak również szczegółowe zasady i tryb tworzenia funduszu pomocy postpenitencjarnej oraz przeznaczania środków z tego funduszu na taką pomoc.
	Część szczególna
6	Art. 58 § 4. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, tryb wyznaczenia przez właściwy organ samorządu terytorialnego, zakładów pracy, w których wykonywana jest kara ograniczenia wolności oraz praca, o której mowa w art. 45 § 1, szczegółowe obowiązki zakładów pracy, placówek instytucji i organizacji, o których mowa w 56 § 1, w zakresie wykonywania tej kary i pracy, jak również szczegółowe zasady wynagradzania. wyznaczonych pracowników, o których mowa w § 1, a także ulgi, w tym ulgi podatkowe, dla tych zakładów, placówek, instytucji i organizacji.
7	Art. 71. Minister Sprawiedliwości <u>może</u> ³ w drodze rozporządzenia, tworzyć zgodnie z ustalonymi w niniejszym kodeksie <u>celami</u> wykonywania kary pozbawienia wolności, i ustalonymi zasadami klasyfikacji skazanych, zakłady karne inne niż wymienione w art. 69 i art. 70 § 1 lub ustalić inny niż określony w art. 81 system wykonywania kary, w szczególności dla sprawdzenia nowych środków i metod oddziaływania na skazanych.

³ Wszystkie wyróżnienia — S.L.

8	Art. 106 § 4. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii odpowiednich władz duchownych Kościołów i innych związków wyznaniowych, określa w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady wykonywania praktyk religijnych i korzystania z posług religijnych w zakładach karnych.
9	Art. 113 § 2. Minister Sprawiedliwości określa w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady dysponowania przez skazanych posiadanymi przedmiotami wartościowymi środkami pieniężnymi oraz wysokość otrzymywanych kwot pieniężnych wolnych od egzekucji.
10	Art. 126 § 2. Minister Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i sposób gromadzenia funduszu, o którym mowa w § 21.
11	Art. 129 § 1. Rada Ministrów <u>może</u> określić, w drodze rozporządzenia, zasady i tryb powierzenia podmiotom gospodarczym, instytucjom lub organizacjom wykonywania określonych zasad w zakresie zatrudnienia i nauczania skazanych orz opieki postpenitencjarnej.
12	Art. 129 § 2. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, zasady i zakres udzielania jednostkom, o których mowa w § 1, zwolnień od podatków, a także otrzymywania przez te jednostki zamówień na towary i usługi.
13	Art. 129 § 3. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Pracy i Polityki Socjalnej <u>może</u> określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady zatrudniania skazanych.
14	Art. 134. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Edukacji Narodowej określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb prowadzenia nauczania w zakładach karnych oraz zasady odpłatności za pracę skazanych w warsztatach szkolnych i prace wykonywaną przez skazanych odbywających praktykę nauki zawodu.
15	Art. 176. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, organizację kuratorskiej służby sądowej, szczegółowy zakres praw i obowiązków kuratorów sądowych, stowarzyszeń, organizacji, instytucji oraz osób, którym powierzono sprawowanie dozoru, a także zasady i tryb wykonywania dozoru stosowanego w związku z orzeczeniami karami, środkami karnymi, zabezpieczającymi i profilaktycznymi, oraz tryb wyznaczania przedstawicieli przez stowarzyszenia, organizacje i instytucje.
16	Art. 194. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z właściwymi ministrami <u>może</u> określić, w drodze rozporządzenia, wykaz przedmiotów, które w razie orzeczenia przepadku, przekazuje się bezpośrednio innym organizacjom niż organ egzekucyjny wymieniony w art. 178.
17	Art. 201 § 3. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości ustala, w drodze rozporządzenia, wykaz zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających, określa ich pojemność, zasady kierowania do nich oraz postępowanie ze sprawcami w nich umieszczonymi, a także warunki zabezpieczenia tych zakładów.

	Część wojskowa
18	Art. 228 § 2. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, regulamin wykonywania kary określonej w art. 323 § 4 kodeksu karnego
	Część końcowa
19	Art. 248 § 2. Minister Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, zasady i tryb postępowania właściwych organów w wypadku, gdy liczba osadzonych w zakładach karnych lub aresztach śledczych przekroczy w skali kraju ogólną pojemność tych zakładów.
20	Art. 249 § 1. Minister /sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, regulamin wykonywania kary pozbawienia wolności i regulamin wykonywania tymczasowego aresztowania.
21	Art. 249 § 2. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej określa, w drodze rozporządzenia, regulamin wykonywania kary aresztu wojskowego
22	Art. 250 § 1. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej określa, w drodze rozporządzenia, zasady, zakres i tryb udzielania świadczeń zdrowotnych osobom pozbawionym wolności, przez zakłady opieki zdrowotnej.
23	Art. 250 § 2. Minister Sprawiedliwości oraz minister Zdrowia i Opieki Społecznej określają, w drodze rozporządzenia, zasady, zakres i tryb współdziałania zakładów opieki zdrowotnej ze służbą zdrowia w zakładach karnych i aresztach śledczych w opiece zdrowotnej osobom pozbawionym wolności a zwłaszcza świadczeń zdrowotnych oraz zaopatrzenie w leki, środki farmaceutyczne i materiały medyczne.

Tabela 2. Liczba rozporządzeń w kodeksie karnym wykonawczym z dnia 6 czerwca 1997 roku (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 53, zm. Dz.U. z 2021 r. poz. 472, poz. 1236 i poz. 2054 oraz z 2022 r. poz. 22).

LP	Część ogólna
1	Art. 11 § 3. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres informacji przesyłanych dyrektorowi zakładu karnego lub aresztu śledczego, o których mowa w § 2, mając na uwadze konieczność zebrania danych osobopoznawczych niezbędnych do dokonania prawidłowej klasyfikacji skazanego dla indywidualnego z nim postępowania zmierzającego do realizacji <u>celów</u> , jakim ma służyć wykonanie kary pozbawienia wolności.
2	Art. 14 § 2. Minister Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych i z Ministrem Obrony Narodowej, inne organy powołane do przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, uwzględniając w szczególności jego zakres oraz tryb przeprowadzenia.

3	Art. 36. Minister Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, określa sposób, zakres i tryb sprawowania nadzoru penitencyjnego. Uwzględniając w szczególności legalność i prawidłowość wykonywania kary pozbawienia wolności, sposób eliminowania stwierdzonych uchybień oraz sposoby dokumentowania i przeprowadzania tego nadzoru, a także rodzaj i typ zakładu karnego.
4	Art. 34k § 8. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia wzór pisemnego pouczenia, o którym mowa w § 4, mając na względzie konieczność zrozumienia pouczenia także przez osoby nie korzystające z pomocy obrońcy.
5	Art. 43s § 4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty wyrównawczej odrębnie dla nadajnika i rejestratora lub przenośnego, mając na względzie, aby nie przekraczała ona wartości nadajnika oraz kosztów jego ponownego zainstalowania.
6	Art. 43x § 4. Minister sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób archiwizowania oraz sposób i tryb usuwania danych osobowych i informacji zarejestrowanych w związku z wykonywaniem dozoru elektronicznego mając na względzie potrzebę zapewnienia zabezpieczenia tych danych i informacji przed nieuprawnionym dostępem.
7	Art. 43y § 3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb sprawowania nadzoru nad wykonywaniem dozoru elektronicznego, w tym sposób dokumentowania tego nadzoru, mając na względzie potrzebę zapewnienia prawidłowości wykonywania dozoru elektronicznego oraz konieczności skutecznego eliminowania stwierdzonych uchybień.
	Część szczególna
8	Art. 56a§ 2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania przy zawieraniu przez podmioty uprawnione umowy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków skazanych wykonujących nieodpłatną, kontrolowaną pracę na cele społeczne oraz pracę społecznie użyteczną, a także minimalną sumę ubezpieczenia, na którą umowa także może zostać zawarta, podmioty uprawnione do zawierania umów ubezpieczenia oraz termin zawierania umów, mając na uwadze potrzebę zagwarantowania skazanym, wykonującym nieodpłatną, kontrolowaną pracę na cele społeczne lub prace społecznie użyteczną, odpowiedniej rekompensaty w przypadku zaistnienia przy wykonywaniu tej pracy nieszczęśliwego wypadku oraz sprawnego wykonywania czynności związanych z zawieraniem umowy ubezpieczenia.

9	Art. 58 § 3. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej oraz ministrem właściwym do spraw pracy, określi w drodze rozporządzenia, tryb wyznaczania przez właściwy organ gminy podmiotów wskazanych w art. 56 § 2, w których wykonywana jest kara ograniczenia wolności i praca społecznie użyteczna, czynności tych podmiotów, a także podmiotów o których mowa w art. 56 § 3, w zakresie wykonywania tej kary i pracy, w tym dotyczące organizowania miejsc pracy i przydziału pracy kontroli skazanych, a także dopuszczalny dzienny wymiar czasu pracy skazanych, mając na względzie konieczność zapewnienia warunków sprawnego wykonania kary ograniczenia wolności i pracy społecznie użytecznej.
10	Art. 71. Minister Sprawiedliwości <u>może</u> , w drodze rozporządzenia, tworzyć zgodnie z ustalonymi w niniejszym kodeksie celami wykonywania kary pozbawienia wolności i z ustalonymi zasadami klasyfikacji skazanych, zakłady karne inne niż wymienione w art. 69 lub ustalić inny niż określony w art. 81 system wykonywania kary, uwzględniając w szczególności potrzeby w zakresie sprawdzania nowych środków i metod oddziaływania na skazanych.
11	Art. 83 § 3. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, w drodze rozporządzenia, powołuje ośrodki diagnostyczne, o których mowa w § 2, oraz określa zasady organizacji i warunki przeprowadzania badań w tych ośrodkach. Rozporządzenia uwzględni potrzebę: 1. Wyjaśnienia psychologicznych i socjologicznych procesów zachowania skazanego; 2. Zdiagnozowania ewentualnych zaburzeń psychicznych skazanego; 3. Określenia ewentualnego postępowania leczniczego i rehabilitacyjnego; w celu podjęcia właściwej decyzji klasyfikacyjnej i określenia warunków oddziaływania na skazanego.
12	Art. 87 § 5. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, tryb przyjmowania dzieci matek pozbawionych wolności do domów dla matki i dziecka przy wskazanych zakładach karnych oraz szczegółowe zasady działania tych placówek, uwzględniając sytuacje, o których mowa w § 3–4, a także potrzeby w zakresie zabezpieczenia prawidłowego rozwoju dziecka.
13	Art. 106 § 4. Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii odpowiednich władz duchownych kościołów i innych związków wyznaniowych, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady wykonywania praktyk religijnych i korzystania z posług religijnych w zakładach karnych i aresztach śledczych, mając na względzie potrzebę zapewnienia warunków dla indywidualnego i zbiorowego uczestnictwa osób osadzonych w tych zakładach i aresztach w nabożeństwach i spotkaniach.

14	<p>Art. 109 § 3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje posiłków i napojów wydawanych osadzonemu w zakładach karnych i aresztach śledczych, ich wartość odżywczą i energetyczną, a także minimalny dzienny koszt posiłków i napojów, uwzględniając wiek, stan zdrowia osadzonego i rodzaj wykonywanej przez niego pracy, konieczność zapewnienia posiłków i napojów osadzonemu przyjmowanemu do zakładu karnego lub aresztu śledczego i je opuszczających, oraz przebywających poza zakładem karnym lub aresztem śledczym, a także mając na uwadze konieczność zapewnienia warzyw i owoców w ciągu dnia.</p>
15	<p>Art. 112 § 5. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania właściwych organów w przypadku, gdy liczba osadzonych w zakładach karnych lub aresztach śledczych przekroczy w skali kraju ogólną pojemność tych zakładów, w szczególności tryb postępowania Dyrektora Generalnego Służby Więziennej, dyrektorów okręgowych oraz dyrektorów zakładów karnych lub aresztów śledczych, w zakresie zawiadamiania o przekroczeniu pojemności odpowiednio w skali kraju obszaru działania okręgowego inspektoratu oraz zakładu karnego lub aresztu śledczego tryb postępowania dyrektorów zakładów karnych i aresztów śledczych w zakresie organizowania dodatkowych cel mieszkalnych, a także tryb postępowania prezesów sądów i kierowników jednostek organizacyjnych prokuratury, w wypadku przeludnienia zakładów karnych lub aresztów śledczych ponad ustaloną pojemność w skali kraju, uwzględniając konieczność humanitarnego traktowania osadzonych, z poszanowaniem ich godności ludzkiej.</p>
16	<p>Art. 115a § 2. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z właściwym ministrem do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, tryb wystawiania zaświadczenia potwierdzającego zdolność albo niezdolność stawiennictwa osoby pozbawionej wolności, w przypadku choroby, na wezwanie lub zawiadomienie sądu lub organu prowadzącego postępowanie karne oraz sposób doręczenia zaświadczenia sądowi lub organowi prowadzącemu postępowanie, mając na uwadze konieczność zapewnienia prawidłowego toku postępowania oraz uwzględniając specyfikę opieki zdrowotnej w warunkach izolacji więziennej.</p>
17	<p>Art. 116 § 9. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki, zakres i tryb udzielania świadczeń zdrowotnych przez podmioty lecznicze dla osób pozbawionych wolności, mając na uwadze konieczność zapewnienia osobom pozbawionym wolności opieki zdrowotnej także przez inne podmioty wykonujące działalność leczniczą, jeżeli udzielenie takich świadczeń przez podmioty lecznicze dla osób pozbawionych wolności nie jest możliwe, w szczególności z powodu braku wyposażenia zakładów karnych i aresztów śledczych w specjalistyczny sprzęt medyczny.</p>

18	Art. 116 § 10. Minister Sprawiedliwości oraz minister właściwy do spraw zdrowia określą, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki, zakres i tryb współdziałania podmiotów leczniczych z podmiotami, o których mowa w § 4, w zapewnieniu świadczeń zdrowotnych osobom pozbawionym wolności, gdy konieczne jest w szczególności natychmiastowe udzielenie świadczenia zdrowotnego ze względu na zagrożenie życia lub zdrowia osoby pozbawionej wolności, przeprowadzenie specjalistycznego badania, leczenia lub rehabilitacji osoby pozbawionej wolności, a także zapewnienie świadczenia zdrowotnego osobie pozbawionej wolności korzystającej z przepustki lub czasowego zezwolenia na opuszczenie zakładu karnego lub aresztu śledczego.
19	Art. 116b § 3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób przeprowadzenia badań na obecność alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych w organizmie skazanego, ich dokumentowanie oraz weryfikację, mając na uwadze konieczność zapewnienia sprawnego przeprowadzenia badań oraz zagwarantowania wiarygodności ich wyników.
20	Art. 123a § 8. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej oraz ministrem właściwym do spraw pracy, określi, w drodze rozporządzenia, tryb wyznaczania przez właściwy organ gminy podmiotów, na rzecz których skazani mogą wykonywać prace na cele społeczne, o których mowa w § 1 i 2, czynności tych podmiotów, w zakresie wykonywania pracy, w tym dotyczące zgłaszania zapotrzebowania na przyjęcie do pracy skazanych, organizowania miejsca pracy i przydziału pracy oraz kontroli skazanych, mając na względzie konieczność zapewnienia warunków do sprawnego wykonywania pracy na cele społeczne.
21	Art. 129 § 1. Rada Ministrów <u>może</u> określić, w drodze rozporządzenia, zasady i tryb powierzania podmiotom gospodarczym, instytucjom lub organizacjom wykonywania określonych zadań w zakresie zatrudnienia i nauczania skazanych oraz opieki postpenitencjarnej
22	Art. 129 § 3. Minister Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady zatrudnienia skazanych, z uwzględnieniem rodzajów zatrudnienia, zasad wynagradzania skazanych zatrudnionych odpłatnie na podstawie skierowania do pracy, udzielania skazanym zwolnień od pracy lub urlopów wypoczynkowych, przyczyn i sposobów usprawiedliwiania niewykonywania pracy oraz dokumentowania zatrudnienia.

23	<p>Art. 134. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania, określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb prowadzenia nauczania w zakładach karnych i aresztach śledczych, warunki i tryb realizacji obowiązku nauczania i zwalniania skazanych z tego obowiązku, a także warunki i tryb ponoszenia opłat za kształcenie poza obrębem zakładu karnego. Uwzględniając potrzebę dostosowania rodzajów i form uzyskiwania przez skazanego wykształcenia i kwalifikacji zawodowych do warunków zakładu karnego i aresztu śledczego, specyfikę nauczania prowadzonego w warunkach izolacji więziennej, a także konieczność zapewnienia dyscypliny i porządku podczas nauczania.</p>
24	<p>Art. 173a § 3. Minister Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb przeprowadzania badań na obecność alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych w organizmie skazanego lub sprawcy oddanego pod dozór lub zobowiązanego do powstrzymywania się od nadużywania alkoholu lub używania środków odurzających lub substancji psychotropowych, ich dokumentowania oraz weryfikacji, mając na uwadze konieczność zapewnienia sprawnego przeprowadzania badań oraz zagwarantowania wiarygodności ich wyników.</p>
25	<p>Art. 176. Minister Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb wykonywania czynności przez kuratorów sądowych, stowarzyszenia, organizacje, instytucje i osoby godne zaufania, którym powierzono sprawowanie dozoru, a także sposób i tryb wykonywania dozoru stosowanego w związku z orzeczonymi karami, środkami karnymi, zabezpieczającymi, i profilaktycznymi oraz tryb wyznaczania przedstawicieli przez stowarzyszenia, organizacje i instytucje, uwzględniając potrzebę zakwalifikowania osób, wobec których stosuje się dozór, do określonej grupy ryzyka powrotu do przestępstwa, potrzebę sprawnego wykonywania orzeczeń sądu, zapobieżenia powrotowi sprawcy do przestępstwa i wsparcia jego społecznej readaptacji.</p>
26	<p>Art. 194. Minister Sprawiedliwości <u>może</u> określić, w drodze rozporządzenia, wykaz przedmiotów, które w razie orzeczenia ich przypadku przekazuje się bezpośrednio innym organom egzekucyjnym, wymienionym w art. 187, mając na uwadze na szczególności właściwość tych organów oraz rodzaj przedmiotów podlegających przypadkowi.</p>

27	Art. 201 § 4. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, określa, w drodze rozporządzenia: 1. tryb powoływania i odwoływania członków komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających jej skład i sposób działania, a także sposób postępowania z prowadzoną przez komisję dokumentacją; 2. Regulamin organizacyjno-porządkowy wykonywania środków zabezpieczających; 3. Warunki zabezpieczania zakładów psychiatrycznych przeznaczonych do wykonywania środka zabezpieczającego, o którym mowa w art. 200 § 2; mając na uwadze prawidłową realizację zadań komisji, podanie sprawy umieszczonego w zakładzie psychiatrycznym właściwemu leczeniu lub właściwym metodom terapeutycznym, przeciwdziałanie zachowaniom sprawcy zagrażającym życiu i zdrowiu innych osób lub powodującym niszczenie przedmiotów znacznej wartości oraz zapobieżenie samowolnemu oddaleniu się sprawcy z zakładu.
28	Art. 223e § 2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej i Ministrem Sprawiedliwości, określi, w drodze rozporządzenia, wykaz pomieszczeń, o których mowa w art. 223b § 1, w których mogą być odrębnie umieszczeni tymczasowo aresztowani i skazani, oraz warunki, którym muszą one odpowiadać uwzględniając potrzebę zapewnienia warunków porównywalnych z określonymi dla aresztów śledczych i zakładów karnych przy wykonywaniu tymczasowego aresztowania i kary pozbawienia wolności.
Część wojskowa	
29	Art. 228 § 2. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, regulamin organizacyjno-porządkowy kary określonej w art. 332 § 4 Kodeksu karnego uwzględniając w szczególności zasady wykonywania tej kary wobec osób podlegających służbie wojskowej.
Część końcowa	
30	Art. 249 § 1. Minister Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, regulamin organizacyjno-porządkowy wykonywania kary pozbawienia wolności i regulamin organizacyjno-porządkowy wykonywania tymczasowego aresztowania, określając w szczególności: 1. organizację przyjęć do zakładów karnych i aresztów śledczych; 2. sposób rozmieszczenia osadzonych w celach mieszkalnych; 3. Porządek wewnętrzny zakładów karnych i aresztów śledczych; 4. organizację przyjmowania korespondencji i organizację widzeń w zakładach karnych i aresztach śledczych; 5. Sposób korzystania przez tymczasowo aresztowanych i skazanych z aparatu telefonicznego; 6. Warunki opieki zdrowotnej i bytowej w zakładach karnych aresztach śledczych; 7. Sposób przygotowania skazanych i tymczasowo aresztowanych do ich zwolnienia z zakładu karnego i aresztu śledczego, uwzględniając potrzebę zapewnienia porządku wewnętrznego i bezpieczeństwa w zakładach karnych i aresztach śledczych.

31	<p>Art. 249 § 2. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej określa, w drodze rozporządzenia, regulamin organizacyjno-porządkowy wykonywania aresztu wojskowego, uwzględniając w szczególności organizację przyjęć tych osób do zakładu karnego, zasady rozmieszczania skazanych żołnierzy w celach mieszkalnych, zasady udziału organów wyznaczonych przez Ministra Obrony Narodowej w procesie resocjalizacji skazanych żołnierzy oraz metody oddziaływania na skazanego uwzględniając zasady pełnienia służby wojskowej.</p>
32	<p>Art. 249 § 3. Minister Sprawiedliwości określi w drodze rozporządzenia: 1. Sposoby prowadzenia oddziaływań penitencjarnych w zakładach karnych i aresztach śledczych, mając na względzie zwłaszcza ich organizację, warunki, zasady i formy oraz sposób dokumentowania prowadzonych oddziaływań; 2. warunki bytowe osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych, mając na uwadze zapewnienia osadzonym odzieży, bielizny, obuwia, sprzętu stołowego, środków higieny i czystości, a także wyposażenia pomieszczeń w podstawowy sprzęt kwaterynkowy; 3. Sposoby załatwiania wniosków, skarg, próśb, osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych, biorąc w szczególności pod uwagę zasady i tryb przyjmowania i rozpoznawania wniosków, skarg i próśb, a także ich ewidencję i dokumentowanie; 4. Sposoby ochrony jednostek organizacyjnych Służby Więziennej oraz osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych, w tym: a) formy organizacyjne ochrony jednostek organizacyjnych Służby Więziennej, b) zadania funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej oraz przywiezionych zakładów pracy, c) sposób postępowania z osobami osadzonymi w zakładach karnych i aresztach śledczych, w tym podczas ich konwojowania, d) warunki wstępu na teren jednostek organizacyjnych Służby Więziennej osób nie będących funkcjonariuszami lub pracownikami Służby Więziennej albo pracownikami przywiezionych zakładów pracy — mając na względzie konieczność zapewnienia sprawnego wykonywania zadań przez Służbę Więzienną, porządku wewnętrznego i bezpieczeństwa jednostek organizacyjnych Służby Więziennej oraz bezpieczeństwa osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych.</p>

Tabela 3. Liczba rozporządzeń w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 roku o zmianie ustawy — Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (tekst ustawy ustalony ostatecznie po rozpatrzeniu poprawek Senatu)

LP	
1	Art. 110a. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór oświadczenia osadzonego w areszcie śledczym lub zakładzie karnym, o zaprzestaniu używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych lub papierosów elektronicznych, w celi mieszkalnej, uwzględniając zakres informacji, o których mowa w art. 1c oraz konieczność zachowania odpowiedniej przejrzystości i czytelności treści oświadczenia.
2	Art. 223n. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób przeprowadzania kontroli, o których mowa w art. 223 § 12, mając na względzie konieczność zapewnienia sprawności przeprowadzanej kontroli oraz prawidłowego jej dokumentowania.

The ordinance as one of the sources of generally applicable law in the Executive Penal Code, taking into account the provisions of the Constitution of the Republic of Poland

Abstract

The study is an analysis of executive acts to the Executive Penal Code, especially in the context of constitutional principles. It is a synthetic list of ordinances and an analysis of the provisions of the Executive Penal Code that formulate, not always precisely and in accordance with the Constitution, delegations to issue them.

Keywords: executive penal code, executive acts, constitutional principles